

fit, & ita hodie ex d. l. final. manifeste colligitur, quod hodie patri præterito à filio competit idem remedium, quod competit filio præterito à patre, scilicet ius dicendi nullum, vt in d. l. i. dicitur.

15 Vnde in articulo iuris difficillimo, ego, qui omnium intellectus improbarim, nõ iudicium meum interponere, vt pote iustus arque non minus merito meus intellectus reprehendi queat.

16 Verum cum siple & magistri communis Bart. semper amicus fuerim, & veritatem præ omnibus in hoc articulo (sicut in reliquis) ostendat & doceat, ideo verissimum puto eius intellectum & communiozem, cumque defendam, scilicet, vt distinguamus, nepos sit in medio, necne, vt primo quidem casu detur patri præterito querela inofficiosi testamenti, & ita procedat text. in hac d. l. pater filium, secundo autem, bonorum possessio contra tabulas, & ita procedant omnia in contrarium allegata, quæ sane distinctio optimis & his verissimis iuris rationibus comprobatur, atq; ni fallor veritas est, vt vel homini probatæ mentis constare possit ex supra adiectis super hoc eodem intellectu, & late ratiocinatis. neque est alius, qui expresse eum carpat præter Mentach. erit tamen necessarium eius impugnationibus respondere.

Et primo non obest text. in l. filio, §. contra tabulas. ff. de inoffic. testam. vbi probatur patri præterito competere contra tabulas, etiam si nepos sit in medio. Quia respondeo, quod ibi pater intentauit & proposuit bonorum possessionem contra tabulas indebite, duplici causa. Prima, quia non competeat ei hoc casu bonorum possessio contra tabulas, in l. 3. §. quandoquidem exstabat in medio filia defuncti, cuius causa præcedebat eum, per hanc l. pater filium. Secunda, quia in petitione bonorũ possess. cõtra tabul. vllam mentionẽ de filia defuncti nõ fecit, sed ita petiit, ac si filia in medio non esset, quam bonorum possess. nec etiam querelam proponere poterat, donec filia esset exclusiva, & adhuc pendebat eius intentio, sicut in hac l. & ita probat hæc duo text. in d. §. contra tabulas, in illis verbis. possessio, quæ pater accepit in irritu recedit, atque ita expresse difficultatem hanc dissoluit Bartol. in d. l. §. contra tabulas, & Paulus de Castro, ibi num. 3. & idem Paulus in hac l. pater filium, num. 16. & idem Paul. in l. si non mortis, §. fin. nu. 2. ff. de inoffic. testam. quos vidisse oportuit Regium Senatorem, aut si vidit, huius solutionis meminisse suæ difficultatis exclusiue, vt ei satisfaceret, si adhuc vellet tenere contra Bartol. intellectum & magis communem. Ad secundum fundamentum Mentach. respondeo, quatenus tenet, dari inconueniens, secundum intellectum Bartol. magis consequutum patrem, qui præcedentibus nepotibus præteritus est, quam si solus esset, quod hoc nõ sit curandum in specie nostra, cum ex diuersis remediis illud proueniat, & propter naturam & effectus remedium. Imo per contrarium magis peccare videtur, qui patrem præterit, eo casu, quo non sortitur effectum exhereditatio, quæ per præteritionem hoc casu inducitur, quam qui tantum præteritit eo casu, quo non inducitur exhereditatio, cum primo casu dicatur iniuria fieri, vt in l. Papinianus in princ. ff. de inoffic. testam. ibi ipsius enim iniuria est, ff. de inoffic. testam. vbi probatur, patrem inuito filio, ideo non posse agere inofficiosi querela, quia ipsius tantum filij exhereditati iniuria est, in secundo vero casu vllam fieri nusquam relatum est, atque ideo merito, quod primo casu magis habet pater, quam secundo.

Vel secundo respondeo, quod licet verũ & regulare sit, querelam in totum rumpere testamentum, nisi in certis quibusdã casibus, vt puta quando frater, vel soror exhereditati, vel præteriti est institutus, exhereditati

inquam à linea paterna, præteriti à linea materna, quæ præteritio habetur pro exheredatione, vt supra non semel ante dictum est, item & aliis similibus, quos refert gloss. in l. Pantonius, ff. si à parent. quis fuerit manumissus, & ita procedit text. in d. l. Papinianus, §. sed neq; impuberis, & in l. mater de ceas, & in l. si non mortis §. fin. & in l. circa, & in l. nam & si parentib. §. final. ff. de inoffic. testam. vbi querela pro parte, & non in solidum rumpit testamentum: tamen iura illa, & omnia familia dicentia rumpere testamentum in solidum, procedunt & loquuntur in filio querelante, at nos agimus in parente, in quo videtur noue & subtiliter dicendum, quod rumpat tantum pro legitima portione, etiam si institutus sit extraneus.

Quod t̄probo, nam ita etiam contra tabulas, quæ 17 competit filio emancipato præterito rumpit testamentum in totum, vt tenet gl. per text. quæ allegat in d. §. sed neq; impuberis, verb. obtentum gl. etiam in l. penult ff. de iniust. rup. & melius gl. in l. si is, qui in prim. vers. nihil inter. est. ff. de inoffic. testam. vbi in hoc æquiparatur querela & cõtra tabulas, & ibi etiam expresse Paul. in fin. verb. & tamẽ videmus, quod contra tabulas, quæ patri datur, rumpit testamentũ pro parte, vt in d. l. Pantonius: Igitur secundum hanc nouam considerationem nõ magis vno casu per querelam consequetur, quã alio, per contra tabulas, & sic cessat inconueniens Mentach. contra Bart. nisi magis fidas primæ solutioni supra positæ, vt quia hæc secunda tanquã noua suspecta presumatur, si tamen hæc secunda placet, magis satisfacit.

Ex omnibus t̄supradictis (vt text. declaramus subtilem in materia) infertur ad intellectum text. in l. 3. §. si emancipatus filius, ff. de bonorum possess. contr. tabulas, vbi probatur, quod si filius tam ignominiosam vxorẽ duxerit, vt tam ipsi, quam patri sit dedecori, mulierẽ talem habere, nepos ex ea natus admittitur ad bonorũ possessionẽ aui, cum possit auus, inquit text. suo iure vt. eiq; exheredare, nec enim minus in hoc nepote is, qui de inofficioso cogniturus est, merita nepotis, quã patris eius delicta pendet. Nã ibi videmus, filium exhereditatum, & nepotem præteritum, secundũ gloss. ibi in verb. exheredare, cuius intellectum communem dicit Iason in l. in suis, num. 55. ff. de lib. & posthum. sicut in nostro casu in patre, & nepote dictum fuit, & tamen dubitatur, quod remedio agere debeat nepos ibi; Vnde gloss. ibi in verb. merita, inquit ei competere contra tabulas, sicut in nostro casu patri præterito, secundũ suum intellectum hic. Sed secundum intellectũ Bart. & communem infertur non competere, nisi querelam per omnia supradicta in patre, & ita innuit text. ille in vers. supra relato ibi, qui de inofficioso cogniturus est, atq; in specie ita text. illum contra gl. hic intelligit Bart. in repetit. huius l. Pater filium, in n. 9. ad finem.

Viglius tamen in d. l. princ. Instit. de inoffic. testam. num. 7. aliter text. illum interpretatus est; Nam inquit, casum diuersum ibi poni ab eo, quem gl. & communiter Dd. ibi ponunt, quia imo ille text. in nepote exhereditato loquitur, & filio præterito, idq; consistat ex text. Nam dicit, nepotem admitti ad aui bonorum possessionem, & postea subdit, cum possit auus suo iure vt. eumque exheredare: Ergo manifeste loquitur in nepote, & proinde nepotem exhereditatum per querelam admittendum fore, filium autem præteritum, quia emancipatus erat, per contra tabulas.

Ego vero tam casum gloss. & communem, quã intellectum Bart. contra gloss. ad illum text. sequor, imo quod loquatur in filio exhereditato, & in nepote præterito, atq; perinde verba illa, cum possit auus suo iure vt. eumque exheredare, ad filium esse referenda, quã si dicat, ideo nepos admittitur ad bonorum possessionem aui, quia ipse potest suo iure vt. & filij exheredare, quia inuito patre

patre ignominiosam vxorem duxit, & hoc est ius aui, item sequor intellectum Bart. contra gloss. quod nepoti præterito competat querela inofficiosi testamenti ex rationibus supradictis in patre præterito. Sed ego vltra omnes, eodem casu retento, pondero text. ibi contra Bart. intellectu, & pro intellectu gl. dũ prius dicit ille text. nepotẽ posse admitti ad bonorum possessionem aui. Igitur nõ agit querela, & sic videtur, quod intellectus gl. ibi, scilicet, quod competat bonorum possessio contra tabulas sit verus. Neq; tunc obstat vericulus ille, qui de inofficioso cogniturus est, in quo se fundat Bart. Nam respondeo, referendam esse ad querelam filij exhereditati, nõ nepotis, ac si diceret text. in querela filij non tantum iudex pendere debet eius delicta, sed etiam merita nepotis. Sed sustinendo Bart. intellectu, qui longe ceteris verior est, respondeo, quod verbũ illud, de inofficioso, ad vtãque querelam referri potest. Præterea illud, quod dicitur ibi, de bonorum possessione, non est intelligendum de contra tabulas, sed vnde liberi, quam ab intestato filius, vel agnatus agnoscere debent, vt in toto tit. C. & ff. vnde liberi, vnde textus ille hoc vult, quod nepos ad bonorum possessionem admittitur, rupto prius testamento per querelam, vel intelligas ad bonorum possessionem, id est, ad possessionem bonorum aui: nam illa bona habebit & possidebit intentata querela.

Ex t̄quidem intellectu resultat, quod non eo ipso, quo quis vincit in querela efficitur heres taliter, quod abstinere non possit, quod est verum secundum gloss. in l. quemadmodum, verbo, hereditatis, ff. de inoffic. testam. scilicet distinguendo, an animo tantum faciendi sibi viam intentaerit querelam, an vero, vt statim fieret heres, quam gloss. opinionẽ sequitur ibi Bart. & restatur communem Fulgosius ibi qui late impugnat: præferim cum idem Bart. in l. gerit, num. 19. ff. de acquir. heredit. teneat in distinc. per propositionem querelæ non induci aditionem hereditatis. Et sic expeditur remanet articulus hic difficillimus circa intellectum huius l. pater filium, relicti aliis duobus intellectibus Pauli & Fabri, quos referre non curo, quia non bene quadrant.

20 Vltima t̄ difficultas, quæ remanet in materia est, quia cum pater agat querela, & per eam teducatur res ad causam intestati, iam filij reperientur proximiores, atque per consequens excludent aum præteritum, & qui testamentum rupit, vt in authent. in successione, cum similib. C. de suis & legitim. hered. & sic nihil commodi adfert querela parentibus, magisq; verbis, quam rebus lex imponetur.

Secundo pro hac opinione, quod filij præferantur est text. in l. posthumus, §. si quis ex his, ff. de inoffic. testam. vbi rumpente illo, qui ius non habet, quia ab aliis præferetur, victoria prodest proximioribus ab intestato, excluso rumpente, & ita hanc opinionem, in casu huius l. quod filij præferantur, tenebat Albertus relatus per glossam in hac l. pater filium, & in l. si non mortis, §. final. ff. de inoffic. testamento, vbi cum eo videtur transire.

Sed contrarium est tenendum cum Vulgaro, imo quod cum isti liberi sint iam exclusi, postea ab intestato non admittantur, sed pater præferatur, pro qua opinione induco text. in hac l. pater filij ibi pater ad querelã vocatur & suam intentionem implebit: Qualiter ergo hoc continget, nisi in successione obtinuerit?

Item, t̄ & secundo hoc probatur, nam ius querelã di testamentum regulatur à iure succedendi ab intestato, vt probat text. in d. l. posthumus, §. si quis ex his, text. in §. eadem Instit. de hered. quæ ab int. def. quæ tex. meliorem iuris ad hoc dixit Ant. Gomez in leg. 22. Tauri, num. 9. vbi alios text. allegat, sed patri hoc casu con-

ceditur querela inofficiosi testamenti, vt hæc lege. Igitur necessario datur ei successio ab intestato.

Ex t̄ quibus infert eleganter Bart. in l. fin. nu. 5. ff. ad Tertull. quod stante staturo, vt filia dotata succedat ab intestato, si ipsa præterita sit in in testamento, vel exheredata, non poterit illud rumpere, quia ius rumpendi regulatur à iure succedendi ab intestato, quod propter statutum non habet: Igitur, & ita opinio nem Bart. in hoc per regulam text. ibi sequuntur Bald. Angel. & Fulgos. in d. §. si quis ex his & tenet Paul. de Cast. bene declarans in l. nu. 2. ff. eod. tenet idem Bart. in l. 1. §. sciendum, in fin. ff. de suis & legitim. hered. & est communiter approbata doctrina illa Bart. vbi dixi ego alios allegans in repet. mea fuitatũ, ideo hic non repeto.

Hinc t̄ etiam est, quod si quis renuntiat hereditati cum iuramento, & sic seipsum excludat, non poterit postea si præteratur, vel exheredetur, rumpere testamentum. ita tenet idem Bart. in l. 1. §. qui habebat, nu. 6. ff. de bon. poss. contra tabulas, cuius opinionem testatur esse communiter approbatam Ant. Gom. in tom. cap. 11. nu. 9. Sic igitur in proposito dicendũ est per contrarium, quod competit patri querela, ab intestato admittatur.

Tertio, & principaliter pro hac opinione est text. in l. nam & si parentibus in princ. ff. eod. b non tantum querelam, sed etiã hereditatem parentibus debitam esse innuitur.

Quarto, allego text. in l. si non mortis, §. fin. ff. eod. vbi probatur, quod si is, qui de inofficioso agere non potest, ad querelam admissus pro parte rumpere testamentum tenter, & ipse vnus heredem, contra quẽ velit agere, sibi eligat, cum effectu dicitur querelam sustinuisse, cum præcedentes eum personæ sint exclusæ, & testamentum in parte valeat. Ergo ecce quomodo ibi, qui de facto testamentũ rumpit, præfertur in successione ab intestato, proximioribus exclusis repudiatione vel sententia, sicut in casu nostro fuerant exclusi. Neq; admittendũ erit, si aliquis dicat cum gloss. ibi, ideo ibi illud, quia testamentum pro parte valet, alias secus, pro quo facit tex. ille ibi, quia testamentum pro parte valet. Nam cũ ratio diuersitatis congrua reddi non possit, idem iudicandum est de parte respectu totius, quod de toto respectu partis, vt sunt iura vulgararia. Vnde verba illa non denotant vllum iuris mysteriũ, secundum Paul. de Castro ibi, nu. 2. & ita hanc secundam opinionem contra primam, quod in casu huius text. testamento per querelam præferatur ab intestato pater præteritus illud rumpens, aliis proximioribus, scilicet filiis exclusis, tenet & dicit veriorẽ bene probans Bart. in hac l. n. 3. & 8. Paul. n. 9. dicens quod contraria opinio non tenetur, quia est contra text. in hac l. & iterum num. 14. & tenet idem Paul. in d. l. si non mortis, §. fin. nu. 2. Neque obstant argumenta contrariæ partis, quia procedunt, quando proximiores non sunt alias exclusi: nam tunc præferuntur proximiores, secus si iam sint exclusi per repudiationem vel sententiam, vt in nostro casu.

Secundus articulus principalis, qui intellectum 24 huius l. difficillima concernit, & restat, examinandum est; An pater & nepos, in casu huius l. admittantur suo iure ad querelam inofficiosi testamenti, Et sic an in querela inofficiosi testamenti sit locus successorio edicto? *Ant. Gomez in leg. 22. Tauri, num. 9.*

Quod t̄quidem locum habet, quotiescunque filius, 25 vel alius, qui primum locum in patria potestate obtinet, est exhereditatus & à querela exclusus, repudiatione tacita, vel exp. est, vel alio modo, vt puta, quia viã est; Nã nepos vel sequens in gradu, admittitur per successorij edictum ad illam querelam iure proprio, vt constat ex l. 1. & per totum, C. de successorio edicto, & ff. eodem, qui articulus est subtilis, disputabilis ad vtramque partem, repetibilis, & est passus de apicibus

iuris, & p̄ctus difficilimus, ut cōstat ex traditis per Dd. infra allegādo, & in specie ex Iaf. in l. in suis, num. 45. ff. de liber. & posthum. qui inter exteros articulum hunc examinātes, latius & bene post Alexand. discuti- tit. Ipse tamen, cum viderim tot scribētes, itaque late procedentes, quos in re hac difficile esset enumerare, non omnia, quæ scripta sunt, referam, sed potiora dif- ficilioraque, neque attingerem, nisi difficultates sub- terfergere atque euadere viderer, qui huius legis cō- mētaria susceperim. Inuocato igitur diuino auxilio, primo dico, videri, ut in querela non sit locus succef- sōrio edicto, & sic quod in casu huius legis nō admit- tatur pater ad eam, filiis testatoris exclusis per sen- tētiā, primo omīssis aliis per text. qui videtur expres- sus, & sūme difficilis in materia in l. si quis filius C. de in- offic. testamēt. vbi casus ita potest figurari: Quidam cū conderet testamētum, filium suum, ex quo nepotem habe- bat, exheredauit, & extraneum heredem instituit: filius exheredatus, deliberante herede extraneo instituto, nulla- que petitione facta super querela, decessit, & sic inquit text. Quid omne adiutorium nepoti dereliquit, ita quod nepos nullum ius habeat, & quod ita nonnulli Iuriconsulti inhu- mane reliquerunt; Ipse tamen Iustinianus noue in illa lege prouidet nepoti, dādo ei omnia iura, quæ pater habebat ad inofficiosi querelā præparandam, etiam si ipsa non præparata pater eius decesserit, modo & for- ma traditis in illa lege. Ergo ecce text. manifeste pro- bantem, quod nepos non admittatur ad querelā per successorium edictum, quandoquidem ipse erat omni remedio destitutus, si à Iustiniano nō daretur ei que- rela transmissa, etiam non præparata. Itē dicit text. ibi, quod nonnulli Iuriconsulti inhumane articulum hunc in- decisum reliquerunt, sed nulla esset inhumanitas, si nepos pos- set venire per successorum edictum.

Secūdo principaliter pro hac eadē parte, quod in querela nō sit locus successorio edicto, est text. fortis in l. scripto, ff. de liber. in verisic. ceterum, vbi probatur, quod filius exheredatus moriē obstat nepoti in cau- sa testari, quia extraneus her. institutus potest adire: Ergo si potest adire, & filius exheredat. obstat nepoti præterito, nepos villo iure nō admittitur suo iure: Nā aditio in casu illius text. ad excludendū nepotem in- telligenda est cum effectu, ita quod rescindi non pos- sit, argumento text. in l. 3. S. hac verba, ff. de negotis gest. nam alias lex verbis & non reb. imponeretur, & esset frustratoria & inanis eius dispositio, contrahentelq; per legē deciperetur, quæ omnia contra leges sunt. Tertio facit, quia pater tantum tenetur pro forma & validitate testamēti filiu instituire, vel exheredare, non autem ceteros vltiores, text. in l. inter cetera ff. de liber. & posthum. in princ. Instit. de exhered. liber. S. ita de- mum, Instit. de hered. quæ ab intest. deser. neque vltiores præteriti rumpunt, etiam si filius exheredatus deceffe- rit ante aditam hereditatem ab instituto, l. si quis post- humos, §. 1. ff. de liber. & posthum. l. si quis filio exheredato, in princ. ff. de iniust. rupt. Cum ergo pater satisfecerit huic formæ, riteque & recte filiu exheredauerit, & fi- lius iuste sit exclusus à querela sentētia vel repudia- tione, merito quod iudicium patris sit securū, & non controuentatur ab alio, alias sequeretur inconueniēs supradictum in secundo fundamento. Et hæc sunt, quæ præcipue vrgēt pro hac prima opinione, omīssis aliis leuiorib. quæ videre poterit lector per cæteros scribētes. Et in expresse, quod nepos non admittatur ad querelam iure proprio, postquā pater eius legiti- me est exclusus, tenet gloss. in d. l. scripto ff. de liber. in verbo adiri potuerit, tenet etiam gloss. in d. l. si quis posthu- mum, §. si filium, verbo, fuerit ff. de liber. & posthum. & gloss. in l. posthumorum, ff. de iniusto rupto, & tenent subtili- les Ultramontani Petrus Jacob. de Aretin, Guilielm.

de Cug. Iacob. de Butt. & Salycet. in d. l. si quis filium, & Aretin. in l. 1. C. de successor. edict. & ex recentioribus hanc opinionem late probans, tenet Anton. Gomez. 1. tom. cap. 11. num. 21.

Sed ¶ his omnibus non obstantibus, contraria sen- tentia & verior & magis communis est, imo quod in querela sit locus successorio edicto, & quod pater & nepos præteriti in casu huius legis, & regulariter admittantur ad querelandum iure proprio, non tan- tum ex persona patris, prout hodie potest, per d. l. si quis filium.

Et ¶ antequam vltius procedam, aduertendum est, quod est maxima differentia, an nepos præteritus admittatur ad querelam non preparatam ex persona patris: vt hodie admittitur ex d. l. si quis filium, an ex persona propria per successorium edictum, secundum veriorem & magis communem sententiam Doctōrum; Quia in primo casu tantum admittitur, quoties pater eius nepotis non est exclusus tempore vel repudiatione, vel etiam sit victus: Nam alias quando pater est exclusus, & nullum ius habet, nepos ex pa- tris persona nō admittitur, cum patris ius sit extin- ctum, ita probat d. l. si quis filium, ad fin. & l. 4. t. 8. part. 6. At vero si admittatur per successorium edictum, etiam si pater fuerit exclusus legitime, ad querelam ad- mittitur nepos, quia non iure patris, sed nepotis ve- nit, vt ex iurib. infra allegatis patet; & sic hodie mul- tū interest, etiā attēta decisione Iustiniani in d. l. si quis filium, quod in querela sit locus successorio edicto.

27

28

29

eius:

eius: & sic videtur, quod in illo text. admittatur ex v- triusque persona. Sed potest subdqueri hæc obiectio, si consideremus, quod etiam si hoc probet illa lex, ad- huc probat, quod ex propria sui persona nepos ad- mittatur, quandoquidem sua materia perpendi etiā debent: verum vltra hanc, alias tres obiectōnes, ne probet hanc sententiam, ponit text. illi Alex. in d. l. si quis posthumos, §. 1. Prima, quod text. ille loquatur in bonorū possessione contra tabulas, & non in quere- la, vt dicit text. ibi, Dicemus, & ex ea natura ad bonorum possessionem, & c. & tenet gl. ibi, verb. merita, & fuit late dictum super intellectu huius legis, sed verior in- tellectus est, siq; communis, vt intelligatur text. ille in querela, vt probat ille text. ibi, qui de inofficio cog- nitur est, & c. & dum dicit, perpendenda esse merita nepotis, quod in contra tabulas non est necesse: & ita tenet Bart. cuius intellectus est communis, vt dicitur est hac l. in verisic. ex quibus omnibus supradictis, vt tex. de- claremus subtilem in materia. Secundo dicit, vbi dicit, quod ibi filius emancipatus, & exheredatus deceffit viuo patre auo nepotis. Sed respondeo, quod hoc est verū in primo casu illius text. vbi pater, nō vero in secun- do: ita respondit Iaf. in d. l. in suis, num. 54. Tertio dicit Alex. quod ibi tam filius quam nepos, erat exhere- datus; & sic merito, quod nepoti detur querela, quod vltra ipsum probatur in illo text. dum dicit, cum possit aui suo iure vi, eumque exheredare. Nam, vt bona sit & concludēs ratio text. verbum, eum, est intelligendū de nepote, & intelligit Viglius. Sed cōmunis intellectus est, vt intelligatur in filio, vt suprad. est in d. verisic. ex quibus omnibus ¶ Tertio & vltimo pro hac opin. est text. in hac l. pater filium, quam præmanibus habemus, vbi di- cit text. quod si contra filios iudicetur, pater ad que- lam vocatur, & suam intentionē implere potest; in- telligendo secundū Bart. intellectum & communē & veriorem supradictum, quod verbū, querela, fter pro- prie in hoc text. per supradictas rationes. Et ita est text. expressus hic, tenet gl. si in si. & ante omnes hanc opinionē tenuit Azo in sum. C. de inoffic. testam. n. 16. vbi dicit notatu dignum. Tenet etiam Bart. hic. n. 9. & te- statur cōm Paul. hic. n. 15. tenet idem Bart. in d. l. si is quis, & quidem in rubr. C. de success. edict. x. quest. vbi hanc dicunt communem Alexand. & Iaf. n. 5. Dec. 6. Curt. 10. Sapia 6. dicunt etiam communem Paul. n. 7. Alexand. 5. in d. l. si quis posthumos. S. 1. vbi inquit, articulum hūc esse inuolutum, hanc opinionem dicit, communem, eam sequutus & bene defendens Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus, in 10. ampliat. n. 59. & segg. C. de in- offic. testam. vbi bene loquitur, tenet etiam gl. ordina- ria Bar. & communiter Doctores in d. l. si quis filium, & hanc testatur magis communem plures referens An- ton. Gomez. vbi supra, ex Iaf. quem refert in d. l. in suis, n. 45, in meo lib. est in n. 52. & segg. hanc etiam magis com- munem dicit plures D. allegans Menchac. de success. creat. §. 20. n. 113. & ita meo iudicio est tenendum cum hac opinione, quæ est vera & communior.

si esset querela nepotis per successorium edictum, nō excluderetur prædicta querela. repudiatione tacita, vel expresse, imo successorium edictum tunc proprie locum habet, quando præcedens est exclusus tacite vel expresse, vel per sententiam, vt in d. l. si is quis, & in hac lege sic optime probatur & conuincitur, text. il- lum loqui tantum in querela ex persona patris, à qua erat destitutus nepos, non vero iure proprio, ita tex- tum illum intelligunt glossæ vbiq; tam contrariæ, quam hæc, quæ tenent communem opinionem, & se- quitur Paul. de Castr. in d. l. si quis posthumos, §. 1. n. 7. & sequitur Roder. Suar. vbi supra, nu. 46. qui n. 8. inquit, hunc esse omnium intellectum, quem defendit & dicit communem Iaf. in d. l. in suis, nu. 46. & 47. ¶ Vel secundo & optime, hoc modo potest illi textui res- ponderi, quod ibi de nouo hoc inducitur, vt quere- la, licet non fuerit preparata, transmitatur, quāuis nondum cœperit competere, cum illa competat de- mum adita hereditate, & non ante, vt in l. Papius, §. si conditione, ff. de inoffic. testam. cum similib. & in d. l. si quis filium, pater nepotis decefferat, deliberante ad- huc herede scripto, & sic nunquam inceperit compe- tere dicta querela, cum nō esset adita hereditas, & ni- hilominus hoc ibi deciditur, vt etiam nondum com- petens patri, & non præparata transmittatur, & sic ante legē illam, non potuit in illo casu habere locum successorium edictum, quia illud habet locum in iure jam delato, iuxta text. in l. 1. C. de success. edict. ibi, de la- tam, cum similib. hunc intellectum referunt post Cuma- num Paul. n. 7. & Alex. in d. §. si quis posthumos, & di- cit communem Sapia in rubric. nu. 6. C. de success. edict. sequitur plures referens Iaf. in d. l. in suis, nu. 47. & 48. & ita remanet optime discussa difficultas illius tex- tus, & jam constat non obstat, imo dilucidatus est ejus verus intellectus.

Non ¶ obstat secundum fundamentum de l. scripto, ff. unde liberi, cum omnib. supradictis: quia debet intelli- gi vtroque modo; dicto ad d. l. si quis filium, scilicet, quod ibi loquitur, vt pater obstat nepoti: ne possit ne- pos succedere ex persona patris, non vero ex perso- na sua, secundum Roder. Suar. vbi sup. n. 57. col. 2. illius nu. licet Iaf. in d. l. in suis, nu. 49. referens hunc intelle- ctum ex Alex. dicat, quod est debilis responsio, quia textus dicit, quod pater obstat nepoti in causa tes- tati: Ergo valet testamētum, & sic non habet locum successorium edictum in querela, nisi respondens, vt infra dicemus in tertio intellectu.

Ideo secūdo modo potest dici, quod ibi deceffit pater exheredatus deliberante herede scripto, & sic que- rela nunquam fuit delata, & ideo iurē illo nō potuit habere locum successorium edictum, licet hodie pos- sit, iuxta secundum intellectum communiter appro- baturum supra assignatum: Ita in specie respondet Iaf. in d. l. in suis, n. 50. qui ponit alium & tertium intelle- ctum, scilicet, quod ideo text. ibi dixit, scriptum he- redem posse adire, vt ostenderet testamētum non esse nullum, quandoquidem filius exheredatus fuit, & satisfactum formæ & solēnitati legis. Secundum quem intellectum non est satisfactum verbis text. dum probat, quod pater obstat nepoti: & ideo res- ponde, vt supra dictum est, alijs duobus modis.

Tertia difficultas contra magis communem non obstat, quia loquitur & procedit, quando nepos vult venire ex causa præteritiōnis, nā tunc attenditur sta- tus nepotis tempore mortis aui, quo attento non de- bebat institui, vel exheredari, vt in d. iurib. sed poterat præteriri, secus si velit venire per querelā, vbi habet edictum locum successorium, secundum magis com- munem opinionem: ita in specie respondet Roder. Suarez vbi supra, num. 50. ¶ Neque obstat vnum sem-

¶ Ergo loquitur in querela patris; Nam